

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Mgr. L. K., LL.M.**, proti žalovanému: **předseda Krajského soudu v Plzni**, se sídlem Veleslavínova 40, Plzeň, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2007 a ze dne 18. 12. 2007, sp. zn. Spr 2116/2007, ve věci zápisu žalobce do seznamu správců, o vyloučení soudců z projednávání a rozhodnutí věci,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Plzni Mgr. Jaroslav Škopek, JUDr. Václav Roučka, JUDr. Petr Kuchynka, JUDr. Jana Daňková, JUDr. Zdeněk Pivoňka a Mgr. Miroslava Kašpírková **jsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod spisovou značkou 30 Ca 13/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2007 a ze dne 18. 12. 2007, sp. zn. Spr 2116/2007, jimiž nebylo vyhověno jeho návrhu na zapsání do seznamu správců konkurzní podstaty, žalobu, která je u Krajského soudu v Plzni vedena pod sp. zn. 30 Ca 13/2008.

Podáním ze dne 27. 3. 2008 podal žalovaný návrh na vydání rozhodnutí o vyloučení soudců Mgr. Jaroslava Škopka, JUDr. Václava Roučky, JUDr. Petra Kuchynky, JUDr. Jany Daňkové, JUDr. Zdeňka Pivoňky a Mgr. Miroslavy Kašpírkové z projednání a rozhodnutí věci, neboť vyřizující soudce Mgr. Jaroslav Škopek, předsedové senátu 30 Ca JUDr. Václav Roučka a JUDr. Petr Kuchynka a rovněž členové zastupujícího senátu 57 Ca JUDr. Jana Daňková, JUDr. Zdeněk Pivoňka a Mgr. Miroslava Kašpírková oznámili důvod své podjatosti ve smyslu ust. § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

V přípisu ze dne 27. 2. 2008 JUDr. Václav Roučka sdělil, že jako předseda senátu, ve kterém má být věc pod sp. zn. 30 Ca 13/2008 projednána, je k žalovanému ve vztahu funkční podřízenosti z titulu své funkce místopředsedy Krajského soudu v Plzni. Dále uvedl, že je se žalovaným v dlouhodobém kolegiálním vztahu jako soudce Krajského soudu v Plzni a vzájemně udržují společenské a sportovní aktivity.

V přípisu ze dne 3. 3. 2008 JUDr. Petr Kuchynka uvedl, že má subjektivně za to, že ve věci vedené pod sp. zn. 30 Ca 13/2008 není důvod pochybovat o jeho nepodjatosti, avšak s ohledem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. Nao 6/2005 - 34, je z projednávání a rozhodnutí věci vyloučen, neboť důvod pochybovat o jeho nezaujatém vztahu k žalovanému je založen již skutečností, že žalovaný jako předseda krajského soudu je oprávněn za podmínek uvedených v zákoně č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, vůči němu vykonávat úkoly státní správy soudu a že jej zná z běžného pracovního styku.

V přípisu ze dne 5. 3. 2008 Mgr. Jaroslav Škopek sdělil shodné důvody pro vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci, jaké uvedl JUDr. Petr Kuchynka.

V přípisu ze dne 13. 3. 2008 Mgr. Miroslava Kašpírková sdělila shodné důvody jako JUDr. Petr Kuchynka a dále uvedla, že má k žalovanému kolegiální vztah a v minulosti se příležitostně stýkaly i jejich rodiny.

V přípisu ze dne 13. 3. 2008 JUDr. Zdeněk Pivoňka sdělil shodné důvody jako JUDr. Petr Kuchynka a dále uvedl, že žalovaného nepřetržitě zná více než 15 let z běžného pracovního styku.

V přípisu ze dne 13. 3. 2008 JUDr. Jana Daňková odkázala na shora citované usnesení Nejvyššího správního soudu a dále dodala, že je více než 15 let v pracovním styku se žalovaným, neboť oba dříve působili u Okresního soudu Plzeň-město.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle ust. § 8 odst. 3 citovaného zákona soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné úvodem připomenout, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, www.nssoud.cz). Tento postup je v souladu s ústavní zásadou, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod); přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů, nebo na základě námítky podjatosti uplatněné stranou sporu. Tyto výjimky nejsou s uvedenou zásadou v rozporu, naopak akcentují další klíčový ústavní princip, jímž je princip nestrannosti soudců.

Ve shodě s judikaturou Ústavního soudu (srovnej náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, <http://nalus.usoud.cz>) je v rozhodovací činnosti při hodnocení podjatosti soudců nutno aplikovat tzv. „dvojitý test nestrannosti“, z něhož mimo jiné vyplývá, že *„nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěžejně nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i z hlediska objektivního, které sleduje existenci dostatečných záruk, aby bylo možno vyloučit jakoukoli legitimní pochybnost.“*

Přitom platí, že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 167/94, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. č. 6). Na druhé straně Ústavní soud vyslovil, že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto. Nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou (srov. náleze Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. č. 23).

Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce. Subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci, objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoli legitimní pochybnost (srov. rozhodnutí ve věcech Saraiva de Carvalho vs. Portugalsko, 1994, Gautrin a další vs. Francie, 1998).

V daném případě se shora jmenovaní soudci Krajského soudu v Plzni označili za podjaté, neboť důvod pochybovat o jejich nezaujatém vztahu k žalovanému je založen již skutečností, že žalovaný jako předseda krajského soudu je oprávněn za podmínek uvedených v zákoně č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, vůči nim vykonávat úkoly státní správy soudu, a dále že jej rovněž znají z běžného pracovního styku či v některých případech lze hovořit rovněž o přátelském vztahu k žalovanému. Je tedy třeba určit, zda tyto skutečnosti zakládají podjatost dotčených soudců.

Nejvyšší správní soud se k otázce podjatosti soudce vyjádřil již mnohokrát, v předmětné věci je důležité odkázat zejména na již zmiňované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. Nao 6/2005 - 34, www.nssoud.cz, podle kterého *„skutečnost, že místopředseda krajského soudu je oprávněn za podmínek uvedených v zákoně č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, vykonávat vůči soudcům úkoly státní správy a že k němu má značná část soudců přátelský vztah, příp. jej zná z běžného pracovního styku, zakládá důvod pochybovat o jejich nezaujatém vztahu k žalobci, byť sami subjektivně pocítují opak.“*

Místopředseda krajského soudu je podle ust. § 119 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, orgánem státní správy soudů. Podle ust. § 30 odst. 2 citovaného zákona místopředsedové krajského soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu krajského soudu a státní správu okresních soudů, které patří do jeho obvodu, v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Podle ust. § 121 odst. 3 citovaného zákona vykonávají místopředsedové krajského soudu státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu v rozsahu určeném předsedou krajského soudu.

V projednávané věci vyjádřil přesvědčení o tom, že se necítí být v této věci podjatý toliko JUDr. Petr Kuchynka. To však nic nemění na tom, že postavení žalovaného jako předsedy Krajského soudu v Plzni, který v zákonem stanovených případech může vykonávat ve vztahu k JUDr. Petru Kuchynkovi i ve vztahu k výše uvedeným soudcům úkoly státní správy, ve spojení s kolegiálním či přátelským vztahem některých soudců, by mohlo zavdat objektivní pochybnost o jejich nepodjatosti.

Vzhledem k tomu, že kumulace všech výše uvedených okolností by u shora jmenovaných soudců mohla objektivně vést k pochybnostem o tom, že daní soudci mají k žalovanému určitý (nikoli nezaujatý) vztah, byl návrh na jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 30 Ca 13/2008 shledán důvodným.

Ze všech těchto důvodů proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu